

Onderwerp Toekomstgericht werken
ter informatie
Steller Sierd-Jan Jongsma

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	53 29	Bijlage(n)	Ons kenmerk	293649-2023
Datum		Uw brief van	Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Graag nemen wij u d.m.v. deze brief mee in het meerjarige programma Toekomstgericht werken, waarvan de uitvoeringsfase onlangs is gestart. Dit programma heeft als doel het structureren en verduurzamen van integrale oplossingen voor jongeren (16 tot 27 jaar) in een kwetsbare positie.

Aanleiding

De gemeente Groningen wil dat alle jeugdigen zo kansrijk, gezond en veilig mogelijk opgroeien. Helaas is dat nog niet altijd het geval. Zo zien we dat niet alle jongeren in de leeftijd 16 tot 27 jaar in de gelegenheid zijn om op te groeien naar een zo zelfstandig mogelijke deelname aan de maatschappij. Problematiek als dakloosheid, schulden, verslaving en criminaliteit zijn het gevolg. Naast het persoonlijk leed voor deze jongeren en hun omgeving lopen ook de kosten voor de maatschappij daardoor op. Daarbij zien we dat jongeren, als zij eenmaal in een kwetsbare situatie terechtkomen, hier ontzettend lastig zelfstandig weer uitkomen. Vaak zijn er meerdere problemen in de vijf belangrijkste levensdomeinen ([‘big five’](#)).

Visie en doelstellingen

Jongeren geven aan dat de juiste integrale ondersteuning op deze 'big five' hen de benodigde veiligheid en stabiliteit biedt om op een duurzame manier de stap naar volwassenheid te maken. Als gemeente hebben wij hierin een faciliterende rol, waarop we samen met onze ketenpartners willen verbeteren.

Met het programma Toekomstgericht werken willen wij daarom, met de big five als leidraad, jongeren beter in de gelegenheid stellen om op eigen wijze en eigen tempo op te groeien naar een zo zelfstandig mogelijke deelname aan de maatschappij.

Dit vertaalt zich naar vijf strategische doelstellingen:

1. We streven er naar dat iedere jongere uit de doelgroep financieel zelfredzaam wordt.
2. We streven er naar dat iedere jongere uit de doelgroep een passende, betaalbare en stabiele woonplek verkrijgt.
3. We streven er naar dat iedere jongere uit de doelgroep, ongeacht diens leeftijd, passende zorg en ondersteuning verkrijgt.
4. We streven er naar dat iedere jongere uit de doelgroep tenminste een volwassen persoon heeft om duurzaam op terug te kunnen vallen.
5. We streven er naar dat iedere jongere naar school gaat en/of werkt.

Aanpak

Concreet gaan we ons inspannen om het werken vanuit deze visie in praktijk (nog) beter mogelijk te maken. Daarmee volgen wij de lijn als voorgesteld door het Nederlands Jeugdinstituut aangaande Toekomstgericht werken.¹ De complexiteit van het thema, het veelvoud aan stakeholders en de domeinoverstijgende problematiek, maken dat wij kiezen voor een programmatische aanpak. Deze is ontwikkelingsgericht en ontstaat vanuit de praktijk: we weten met andere woorden nu nog niet altijd wat de oplossing is. Aan de hand van verschillende projecten identificeert het programmateam zwakke schakels in de hulp- en dienstverlening. Daarop ontplooiën wij vervolgens nieuwe initiatieven volgens het principe ‘Plan, Do, Check, Act’. Op basis van ervaringskennis weten wij dat deze zich vooral zullen toespitsen op vier categorieën:

- **Systeem:** het oplossen van systemische knelpunten (wet- en regelgeving, beleid).
- **Kennis en vakmanschap:** het vergroten van kennis en vakmanschap onder professionals.
- **Samenwerking:** het verbeteren van de samenwerking tussen verantwoordelijke partijen.
- **Cultuur:** het bevorderen van de vereiste organisatiecultuur voor integraal werken bij verantwoordelijke partijen.

De focus ligt op interventies waar wij als gemeente samen met maatschappelijke partners het verschil kunnen maken, niet op de onderdelen waar onze invloed beperkt is.

Projecten

Uit eerdere projecten kwam al een aantal knelpunten naar voren waar wij met het programma in ieder geval (verder) op in gaan zetten. Daarnaast loopt er een aantal initiatieven die vanaf heden verder onder de vlag van Toekomstgericht werken zullen worden uitgevoerd. Gezamenlijk betreft het hier:

- **Project Het Bouwdepot:** sinds de start van dit project eind 2021 ontvangen vijf Groningse jongeren tussen de 18 en 21 jaar die dak- en thuisloos zijn (of dreigen te worden) bij wijze van experiment een jaar lang een vast inkomen en ondersteuning. De eerste resultaten zijn positief; wij werken dan ook onder de

¹ [Aanpak Toekomstgericht werken in begeleiding naar volwassenheid | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](https://www.nji.nl)

vlag van Toekomstgericht werken samen met uitvoerder Stichting WerkPro aan een vervolg en verbreding van het project.

- Kwikstart: met Kwikstart zorgen wij voor actuele en objectieve informatie op alle levensgebieden voor Groningse jongeren. Vanuit Toekomstgericht werken, werken wij aan (nog) meer bekendheid van deze website/app onder de doelgroep, in samenwerking met Jimmy's Groningen, WIJ Groningen en onderwijsinstellingen.
- JIM18+: Jouw Ingebrachte Mentor (JIM) is een methodiek die helpt bij het versterken van het informele netwerk. Waar deze in Groningen door stichting WIJ en onderwijsinstellingen momenteel vooral wordt ingezet voor jeugdigen (18-), willen wij met dit project de methode integreren in de hulpverlening voor jongeren van 18 jaar en ouder.
- Verbetering werkwijze Toekomstplannen: in regionaal verband werken we aan het verbeteren van het werken met Toekomstplannen en de zogeheten checklist 18-/18+ voor jongeren die vanuit jeugdhulp de 18-jarige leeftijd bereiken. Zo wordt het uitvragen van de stand van zaken m.b.t. een toekomstplan geautomatiseerd.
- Optimaliseren integrale dienstverlening: het programmateam voert een onderzoek uit om de huidige dienstverlening en regelingen voor de doelgroep beter in kaart te brengen en de knelpunten en kansen daarin (verder) te ontdekken. Het onderzoek richt zich op:
 - o 'Olifantenpaadjes': wat doen collega's en hulpverleners zelf om knelpunten te omzeilen en hoe kunnen deze worden omgezet in een primaire werkwijze?
 - o 'Broodje Aap': welke hardnekkige 'geruchten' zorgen ervoor dat de optimale oplossing niet gemakkelijker wordt gevonden?
- Jimmy's geeft Thuis: tot slot onderzoeken wij samen met initiatiefnemer Up to Us en de Hanzehogeschool momenteel de haalbaarheid van een nieuwe woonvorm voor jongeren. Daarover volgt t.z.t. meer informatie.

Participatie

In het programma Toekomstgericht werken staat het perspectief van kwetsbare jongeren centraal. Tijdens de opstart van het programma zijn waar mogelijk dan ook inzichten en behoeften vanuit de doelgroep meegenomen. Denk bijvoorbeeld aan:

- Het begrip big five en de wens tot het niet loslaten van jongeren tot deze op orde is, werd o.a. door het NJI vormgegeven op basis van de ervaringen en input van jongeren en is inmiddels een breed gedragen definitie.
- Gesprekken met ervaringsdeskundige jongeren in de regio Groningen ten tijde van het actieprogramma dak- en thuisloze jongeren en de pilot Flexibiliteit complexe zorg.
- Gevraagd en ongevraagd advies van het landelijke jongerenpanel De Derde Kamer, opgericht vanuit het actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren;
- Reguliere contacten met Jimmy's Groningen.

In het vervolg willen wij de participatie van jongeren een meer structurele vorm geven. Dit voornemen sluit direct aan bij de wens om meer jongeren te betrekken bij het maken en implementeren van beleid. Vanuit de motie 06: 'Wij zijn er langer dan jullie' (9 november 2022) loopt momenteel de opdracht bij DMO om een visie op jongerenparticipatie te ontwikkelen en een goed fundament voor de toekomst neer te leggen. In dat kader dient Toekomstgericht werken als één van de proeftuinen voor dit traject.

Volgvel 3

Samen met opdrachtnemer Up to Us formeren wij momenteel een jongerenpanel, dat o.a. een actieve bijdrage levert aan het onderzoek naar Olifantenpaadjes en Broodjes Aap. Ook zullen de jongeren meedenken over andere ontwikkelingen in het programma en geven zij advies over prioriteitstelling.

We verwachten door deze vorm van participatie een kwalitatieve impuls aan Toekomstgericht werken te kunnen geven: door directe samenwerking met jongeren zelf beogen we beter aan te sluiten bij de denk- en leefwereld van de doelgroep bij het inzichtelijk maken en oplossen van knelpunten die gaan over hun toekomst.

Planning en vervolg

De komende periode staat in het teken van het (verder) opstarten van bovengenoemde activiteiten. Ook organiseren wij op 30 oktober een brede bijeenkomst voor betrokkenen en geïnteresseerden, waarin o.a. aanvullende input wordt opgehaald voor het beschreven onderzoek. U bent hiervoor van harte uitgenodigd. Gelieve u aan te melden bij het programmateam.

In Q1 2024 nemen wij u in een informatieve raadsessie graag mee in de eerste bevindingen en resultaten uit het programma. Zo is de eerste fase van het onderzoek naar de 'Olifantenpaadjes en Broodjes Aap' dan afgerond en ligt er op basis daarvan een verbetervoorstel. Ook verwachten wij u dan o.a. meer te kunnen vertellen over een vervolg van Het Bouwdepot en zijn er naar verwachting vorderingen t.a.v. JIM18+.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.